

VERKLARING over de
OPENBARING VAN JOHANNES

Door
MOZES LOWMAN

Overgenomen uit de Bijbelverklaring van
Patrick, Polus, Welsh, Doddridge, Lowman, Gill, Pycke, Wall
en andere voornamelijk Engelse Godgeleerden

Bij Isaak Tirion en Jacobus Loveringh

Amsterdam 1757

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2003

Inleiding tot het boek der Openbaring en beknopte inhoud van dezelve.

Door Moses Lowman

Dit boek der Openbaring is, om zeer goede redenen, aangenomen als een van de heilige boeken van het Nieuwe Testament; en die redenen kunnen in veel schrijvers gezien worden; en zijn met ongewone klaarheid en kracht voorgesteld door de **ridder Izaak Newton**, die zegt, hij vindt geen ander boek van het Nieuwe Testament, zó welbevestigd, of waarover zó vroeg geschreven is als dit.

De kerk, welke de tijd van het schrijven van dit boek de naaste is geweest, heeft het met zulk een volkome toestemming ontvangen, dat het binnen weinig jaren, gelijk Dr. Millius aanmerkt, erkend en geplaatst is onder de apostolische Schriften, niet alleen door de gemeenten van Azië, maar ook door de naburige kerken van Syrië en Samarië, door de verder afgelegene kerken van Afrika en Egypte, door Rome en de andere kerken van Europa. De redenen om dit boek aan te nemen als een der boeken van de heilige Schriften van het Nieuwe Testament, zijn zodanige, dat nauwelijks aan enig boek vroeger, volkomener, of geloofwaardiger getuigenissen gegeven zijn.

Allen die het dus aannemen, moeten erkennen, dat het zijn oorsprong heeft van een Geest der profetie; en de Geest Zelf verklaart dit, kap. 1:3: *Zalig is hij die leest, en zijn zij die horen de woorden dezer profetie, en bewaren hetgeen in dezelve geschreven is.*

Indien wij dit geloven van het boek der Openbaring, gelijk wij moeten, zo wij het erkennen voor een boek van de Heilige Schrift; moeten wij tegelijk erkennen, dat, hoe duister de woorden van de profetie mogen zijn, zij verstaanbaar genoeg zijn om van groot nut te wezen.

Maar als men de natuur en het oogmerk van een profetie, de stijl en de wijze van uitdrukking, daarin gebruikt, in aanmerking neemt, zal men niet kunnen verwachten, dat ze zo gemakkelijk te verstaan zij, als leringen of geboden, met klare woorden en gemeenzame spreekwijzen voorgesteld. De natuur en het oogmerk der profetie is niet geweest, onze nieuwsgierigheid te voldoen in het weten van toekomstige dingen; of, als 't ware, de veranderingen van de kerk en de wereld te verhalen, maar om tot zekere wijze en nutte einden te dienen, onze lijdzaamheid en standvastigheid te versterken onze hoop en vertrouwen op God aan te moedigen, door de verzekering van Zijn bescherming van de zaak der waarheid en, dat is, van de ware godsdienst. Het oogmerk van de profetie is deze goede einden te beantwoorden, wanneer wij mochten in verzoeking gebracht worden, om de ware godsdienst te verlaten, door de kracht van overmogende dwaling, en algemene bedorvenheid. Of, wanneer wij grotelijks verslagen mochten zijn, en aan ondersteuning wanhopen, als de tegenstand tegen de ware godsdienst zó krachtig en geweldig is, van nauwelijks enig redelijk vooruitzicht te laten om daar tegen bestendig te zullen zijn. In zulke omstandigheid van zaken, welke dikwijls gebeurd is, is het de dienst geweest van de profetie, de herten van vrome mensen op te beuren, door levendige en aandoenlijke vertoningen van de majesteit, de macht en goedheid van God, en Zijn zorg om de ware godsdienst te beschermen, het vermogen van Zijn voorzienigheid, om alle dingen in de wereld, en het toekomstige beloop daarvan te schikken. En dat de voorzienigheid van God volstrekt is, over de grote keizerrijken en machtigste koningen, om dezelve op te

wekken of neer te werpen, en te besturen, om Zijn welbehagen te vervullen, en te bepalen, om te doen wat Hij beoogt, tot beveiliging van Zijn volk. En eindelijk, het oogmerk der profetie is, degene in dier voege te vertonen, dat ze onze aandacht daarop vestigen, en ons geloof in de waarheid van Gods beloften, en Zijn getrouwheid, van Zijn, woord in alles na te komen, te versterken.

En, in zulk een zin zijn de profetieën van meerder nut dan duidelijke geboden van standvastigheid en volharding, of uitdrukkelijke beloften van aanmoediging, en beloning, in klaarder woorden en uitdrukkingen voorgesteld. Maar hieruit ontstaat dan, dat de profetische schriften wat moeilijker te verstaan zijn dan andere. En nochtans zijn ze klaar genoeg, om zodanige gevoelens te verwekken van God en Zijn voorzienigheid, en die getrouwheid en standvastigheid uit te werken in de ware godsdienst welke daar mede beoogd wordt.

Tot zulk een gebruik dienden de profetieën van het Oude Testament. Deze hebben dikwijls gesproken van de eerste verschijning van de Messias in de wereld, op een wijze, welke bekwaam was ons het geloof en de standvastigheid van vrome mensen op te beuren, in de verscheiden standen van de Joodse kerk en volk.

Zij leerde de kerk dat God Zijn ware godsdienst zou handhaven, en Zijn ware aanbidders in Zijn toevorzicht nemen, tot at de beloofde Messias zou komen. Maar deze profetieën werden voorgesteld op zulk een wijze dat ze niet zo gemakkelijk waren te verstaan, als de geboden, vermaningen en bestraffingen in de schriften van dezelfde profeten. Maar zij waren, evenwel, altijd klaar genoeg om het geloof en het geduld van de kerk van die tijden op te wekken, en bijzonder genoeg, om de Persoen van de Messias aan te duiden, als Hij zou verschijnen, en hem te onderscheiden van elk ander persoon der wereld, die zich de karakters van de Christus zou aanmatigen. De oogmerken van de oude profetie waren, gelijk een zeer voornaam en geleerd uitlegger (Pocock) van verscheiden profeten heeft aangemerkt, deze: *God, steeds hun best zoekende, zendt Zijn profeten tot hen, om hen te bestraffen, en te vermanen tot bekering; en alle vromen onder hen te vertroosten, door hen te verzekeren van de komst van de beloofde Messias te Zijner tijd, om alle dingen terecht te brengen ten hunnen bestwil.*

In de eerste tijden van het Christendom, zo wel als naderhand, konden vrome mensen zeer licht wankelmoedig gemaakt worden door de verdrukke staat der kerk en de krachtige tegenstand tegen de ware godsdienst; zij wisten zulk een staat van de voorzienigheid bezwaarlijk overeen te brengen; met hetgeen waarop zij gehoopt hadden in het koninkrijk van de Messias, zulk ten goedertieren en machtigen beschermer zijner kerk.

Het is niet moeilijk te zien, hoezeer zodanige gedachten hunne gemoederen moeten ontrust hebben; zij hadden de belofte van een tweede komst van Christus, gelijk de joodse kerk van zijne eerste verschijning, maar zij kwamen in menigvuldige verdrukkingen, gelijk de voorgaande kerk, tot op dien tijd van zijne verschijning. Het was derhalve betamelijk en wijselijk, door een profetie, in de Christenkerk, de gemoederen van vrome mensen te ondersteunen onder die verdrukkingen, met de verzekering van Christus tweede komst, te zijner tijd; en van de waakzame voorzienigheid vaas God over de waren godsdienst, in die tussentijd. Dus zijn de profetieën van dit boek voor ons in de Christenkerk van hetzelfde gebruik, als de voorzeggingen van Christus eerste komst voor de oude kerk.

Schoon er enige duisterheid ontsta uit de natuur en de stijl van profetische geschriften, komt het mij echter voor, om vrij uit te spreken, dat de duisterheid van dit boek niet zo zeer toe te schrijven zij aan enig ding in het boek zelf, dan aan de wijze van verklaring welke sommigen gebruikt hebben, en dat niets hetzelfde zo zeer verduisterd heeft dan de gewone pogingen om hetzelfde te verklaren.

Sommigen hebben zulk een zucht gehad om enige verborgenheid te vinden in elk woord en zake, dat de klare en duidelijke mening van de geest der profetie voorbijgezien, of uit het gezicht verloren is; de enkele inbeelding van uitleggers, somtijds zeer aardig en vernuftig, maar geheel vreemd van het oogmerk der profetie heeft dikwijls de ware mening daarvan aan een zijde gezet of verloren laten gaan. Anderen zich een ontwerp van de profetie gemaakt, en de uitkomsten in hun gedachten geschikt hebbende, om de bijzondere delen daarvan te vervullen, doen hun best om alles naar dat ontwerp te wringen; 't welk, als het niet volmaakt overeenkomt met het oogmerk en de orde van het boek zelf, moet de verklaring onvermijdelijk vergezeld gaan van zulk een ingewikkeldheid in de orde der profetie, en zulk een verschillende en strijdige toepassing van de bijzondere delen derzelve, dat ze dezelve ongemeen duister, indien niet geheel, onverstaanbaar make. En evenwel, daar grote mannen voorgaan, ontbreekt het zelden aan navolgers; en hoe meer mensen zich ingelaten hebben om een mening of willekeurig ontwerp te ondersteunen, zonder enige grond daartoe, in de profetie zelve, hoe meer zij het gezicht van het wezenlijke en ware oogmerk verloren hebben.

Het is een zeer verstandige aanmerking van Calvijn aangaande de verklaring der profetie: *“Al is het gezicht duister, het oogmerk daarvan is niet onzeker; en zo wij met een matig versland tevreden willen zijn, is hier niets zo ingewikkeld, of men kan het hoofdzakelijke van de profetie verstaan; maar de neuswijsheid der uitleggers heeft kwaad gedaan, die, terwijl zij op elke lettergreep staan haarkloven, over vele zaken, op een kinderachtige wijze beuzelen. Niets is nodiger, dan zorgvuldig acht te geven op het oogmerk van de profetie, de omstandigheden van de tijd gade te slaan, en de overeenkomst na te sporen van de tekenen, er de dingen, welke door dezelve betekend worden.”*¹ Als men nu daar bijvoegt zodanige gebeurtenissen uit de historie, welke de voorzeggingen van de profetie genoegzaam beantwoorden, hebben wij zo veel zekerheid als ik denk door de profetie beoogd te wezen, ja verzekerd ben, als genoeg is tot stichting.

De schrijver zelf van dit boek verklaart, dat het is een eigenlijke profetie, of voorzegging van toekomstige dingen, zo wel als een beschrijving van de tegenwoordige staat en toestand van de gemeenten, kap. I:19, *schrijf hetgeen gij gezien hebt, hetgeen is, en hetgeen geschieden zal na dezen.* En kap. IV:1, *hoorde Johannes een stem, welke zeide, kom hier op, en ik zal u tonen hetgeen na dezen geschieden moet.*

Sommige van deze voorzeggingen zien op dingen, welken niet ver af waren van de tijd van het gezicht en de profetie en schielijk stonden vervuld te worden. *De openbaring van Jezus Christus die God hem gegeven heeft, om zijne dienstknechten te tonen de dingen, die haast geschieden moeten, kap. I:1. En, zalig is hij die leest, en zijn zij die horen de woorden dezer profetie, en bewaren hetgeen in dezelve geschreven is, want de tijd is nabij.*

¹ Calvijn, aantekening bij Zach. 1:7,8

Maar, dewijl deze Openbaring ook geschikt is, om te tonen de dingen welken hier na geschieden zullen, zal het veel helpen tot verklaring daar van, te weten, op welke tijdverwisseling deze profetie sla. Het boek zelf schijnt, duidelijk, een veel langer omloop van tijd te beogen, dan vele geleerden daaraan toegeëigend hebben. Sommigen hebben gesteld, dat zulke uitdrukkingen als deze, *welken haast geschieden moeten*, en de *tijd is nabij*, en dergelijke, een zeer kort tijdbestek te kennen geven; zodat de gehele profetie binnen weinige jaren na het gezicht zou vervuld worden. Deze uitdrukkingen zullen inderdaad aanwijzen, dat de vervulling der dingen, welken in de profetie voorzegd zijn, haast zou beginnen; maar ik meen dat ze niets konden bepalen aangaande de tijd, wanneer dezelve zou eindigen, inzonderheid tegen de volkomen blijkbaarheid in hetzelfde boek der profetie dat de tijdkring veel langer zij, en zich uitstrekke van de tijd van het gezicht tot de dag des oordeels.

Om andere meer gewone redenen, welke echter ook haar mate van waarschijnlijkheid hebben, voor bij te gaan: het algemeen gebruik van de profetie voor de kerk, in alle eeuwen, de wijsheid en goedheid van zulk een ondersteuning voor het geloof en de lijdzaamheid der kerk te geven, in allerhande staat van verdrukking welk het oogmerk daarvan schijnt te wezen, en daarom de ware sleutel van de gehele Openbaring, maken het waarschijnlijk dat de Geest der profetie niet beoogd heeft deze ondersteuning te geven aan de kerk, voor enige eerste eeuwen van het Christendom alleen, maar dezelfde vertroosting en opbeuring geschikt zal hebben voor alle nakomende tijden; dat de getrouwheid en macht van God, in alle tijden, deze waarheden zou gestand doen; dat, schoon de kerk en ware godsdienst zou bestreden, verdrukt en onderdrukt worden, zij nochtans bewaard en beschermd zouden worden en eindelijk zegepralen. Men heeft terecht aangemerkt rakende de schrift in 't algemeen, overeenkomstig met de gevoelens en verwachtingen, welke natuurlijk gegrond zijn op de goddelijke volmaaktheden. "*God heeft van het begin aan Zijn kerk, of ware aanbidders, een belofte gedaan, en dezelve steeds gehouden, dat waarheid en deugd eindelijk zullen zegepralen over de geest van dwaling en goddeloosheid, bedrog en ongehoorzaamheid.*"¹ Hoe natuurlijk is het dan, te stellen dat, als er een openbaring is gegeven tot ondersteuning van de standvastigheid van vrome mensen in tijden van verdrukking, dat ze niet bepaald zal zijn aan een gering gedeelte van dien tijd, in welke de kerk dezelfde verdrukkingen, eer dezelfde aanmoediging nodig zou hebben.

Maar daar zijn twee klaarblijkelijkheden in de profetie zelf, welke mij voorkomen genoeg te zijn om dit te bewijzen.

1. Eerst, de duur van de tijd van deze profetie wordt op sommige plaatsen, aangewezen door getallen van jaren, zo wel als door profetische beschrijvingen. De tijd van het beest, bij voorbeeld, wordt aldus beschreven: "*en het zelve werd macht gegeven om [zulks] te doen tweeënveertig maanden.*" kap. XIII:5. Van de vrouw, door de draak vervolgd, wordt aangemerkt: "*en de vrouwe zijn gegeven twee vleugelen eens groten arends, opdat zij zoude vliegen in de woestijn, in hare plaats, alwaar zij gevoed wordt een tijd, en tijden, en een halven tijd, buiten het gezicht der slang,*" kap. XII:4 De tijd, welken de twee getuigen zonden profeteren, met zakken bekleed, wordt, op gelijke wijze, beschreven: "*en*

¹ Clarke, Connection of prophecy, p. 8

ik zal mijn twee getuigen [macht] geven, en zij zullen profeteren duizend twee honderd en zestig dagen, met zakken bekleed. ” kap. XI:3.

Deze verscheiden rekening van dezelfde tijd, en welke zo overeenkomstig is met de wijze van uitdrukking van tijd in een profetie, meen ik dat de duur van dezen tijdkring genoegzaam bepaalt tot 1260 jaar, welke op zichzelf een langer tijd is, dan deze uitleggers willen toestaan voor de vervulling van de gehele profetie, die dezelve aan de vroegste tijden van de kerk bepalen, omdat er gezegd wordt, *de tijd is nabij*. En men moet wijders aanmerken, dat deze tijdkring, waar aan de profetie een beloop legt van 1260 jaar, niet moet begonnen worden van de tijd van het gezicht, maar dat reeds een groot gedeelte van de profetie vervuld was, want de orde van de profetieën van dit boek wordt aldus vertoond: eerst worden zes zegelen geopend, tot elk van welken een bijzondere profetie behoort, kap. VI. Bij de opening van het zevende zegel worden zeven bazuinen gegeven aan zeven engelen; zes van deze engelen bliezen op hunne bazuinen, tot elk van welken ook een bijzondere profetie behoort, kap. VIII, IX. Zodat deze tijdkring van 1260 jaren de derde tijdkring is van de profetie; en nadat twee voorgaande tijdkringen hun vervulling hadden gehad; 't welk de tijd zeer ver moet uitstrekken, waarop het gehele boek der Openbaringen ziet.

Ik beken, dat profetische getallen niet altijd een bepaalde duur of verloop van tijd uitdrukken, meer dan zij altijd een vast getal aanwijzen. Het is waar, de profetie gebruikt somtijds getallen of andere uitdrukkingen in een figuurlijke zin als zinnebeelden of beeldsprakelijke tekenen. Dus betekent het getal zeven somtijds niet een bepaald getal van zeven, maar, oneigenlijk, volmaaktheid, of een volkomen, volledig getal; en het getal tien geeft ook niet altijd te kennen tien in getal, maar, in 't algemeen, veel, of een aanmerkelijk getal, of gedurigheid van werking, of hetzelfde ding veel malen te doen; gelijk het gebruik van zoodanige uitdrukkingen in de schrift duidelijk aanwijst, en waarvan ik, in mijn aantekeningen, eenige voorbeelden gegeven heb.

Maar de verscheidenheid van rekening van dezelfde duurzaamheid, door dagen, maanden en tijden, en die met klaarblijkelijke zinspeling op de profetieën van Daniël die de tijd van de eerste verschijning van de Messias dus berekend heeft en een bepaald getal van jaren meent, zal nauwelijks enig ander gevoelen plaats geven, als het oogmerk van de profetie op deze plaats.

2. Ten andere, dit zal doorgaans grotelijks bevestigd worden, door aan te merken hoe uitdrukkelijk de profetie zelf verklaart, dat ze zich uitstrekt tot de laatste tijden en waarin de verborgenheid van God, of verscheidene bedelingen der profetie aan de kerk zouden vervuld worden. *Een engel hief zijne hand op naar de hemel en zwoer bij dien die leeft in alle eeuwigheid, die de hemel geschapen heeft en hetgeen daar in is, en de aarde en hetgeen daar in is, en de zee en hetgeen daarin is, dat daar geen tijd meer zou zijn; maar in de dagen der stem des zevenden engels, wanneer hij bazuinen zou, de verborgenheid Gods vervuld zou worden, gelijk hij zijne dienstknechten de profeten verkondigd heeft.* kap. X:5-7 Of liever, gelijk het volgens de eigenlijke zin van het oorspronkelijke, had behoren vertaald te worden, in de dag der stem des zevenden engels, wanneer die zal bazuinen otan mellh salpizein en de verborgenheid van God zal vervuld zijn, kai etelesyh to musthrion tou yeou. Dat is, in de dagen van de stem des zevende engels, wanneer die zal klinken, en de verborgenheid van God zal vervuld zijn;

of in de tijden en omloop van tijd, welken bepaald zijn tot het bazuinen van de zevenden engel, zal er geen tijd meer zijn en de verborgenheid van God zal vervuld zijn. Alsof de engel gezegd had, schoon de tijd nog niet zij gekomen, wanneer de beproeving der kerk door verdrukkingen zal ophouden, zal echter de tijd van de vervulling der profetie niet lang verwijlen; dan zal de gelukkige staat der kerk beginnen welke de verborgenheid van God zal vervullen. Zodat die tijdkring der profetie zal eindigen met de vervulling van de verborgenheid Gods, of bedelingen der voorzienigheid omtrent de kerk.

Wijders moet nog aangemerkt worden, dat de profetie zelf, bij het slot daarvan plaatst de algemene opstanding en het oordeel. *En ik zag de doden*, zegt Johannes, *klein en groot, staande voor God, en de boeken werden geopend: en een ander boek werd geopend dat des Levens is en de doden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hun werken. En de zee gaf de doden, die in haar waren, en de dood en de hel gaven de doden die in haar waren, en zij werden geoordeeld een iegelijk naar hun werken. En de dood en de hel werden geworpen in de poel des vuurs: dit is de tweede dood*, kap:XX:12,enz. Een reeks van profetieën welke reiken tot de opstanding en het laatste oordeel, schijnt duidelijk beoogd te zijn te zullen strekken tot het einde van allen tijd.

Het boek zelf schijnt verder ook de orde van de bijzondere profetieën, volgens derzelver tijdkringen duidelijk aan te wijzen zowel als de gehele duurzaamheid, van de tijd van het gezicht tot de vervulling van de gehele verborgenheid van Gods voorzienigheid, omtrent de kerk.

Daar is een algemene verdeling van deze profetieën in de dingen, *welke zijn en die geschieden zullen na dezen* kap. I:19. De dingen welken zijn schijnen te zien op de toen malige staat van de zeven gemeenten, welker beschrijving benevens de waarschuwingen, opwekkingen en vermaningen daartoe behorende, vervat zijn in de brieven welke gezonden worden aan elk van de gemeenten in het tweede en derde kapittel.

Het vierde kapittel ontdekt een nieuwe staat der dingen, in een nieuw gezicht. Een stem zij tot Johannes, kom hier op, en ik zal u tonen hetgeen na dezen geschieden moet kap. IV:1 *a dei genesyai meta tauta*, ik zal u ontdekken hetgeen in later tijden geschieden zal en in achtereenvolgende orde, nadat de dingen in het voorgaande gedeelte van de profetie geopenbaard, vervuld zullen zijn.

Deze profetieën worden wederom verdeeld in verscheidene tijdkringen, duidelijk van elkander onderscheiden, en klaarblijkelijk op elkander volgend.

- (1) Een van deze tijdkringen wordt onderscheiden door de opening van een boek, verzegeld met zeven zegelen; en bij de opening van elk zegel, in een beeltenis zekere gebeurtenis aanwijzende, tot elk zegel behorende, en eindigt met de verzegeling van de dienstknechten van God, ten getale van 144000, kap. VII:4
- (2) Een ander beloop van tijd begint met de opening van het zevende zegel. Deze tijdkring wordt onderscheiden door het geven van zeven bazuinen, aan de zeven engelen die voor God stonden, kap. VIII:1,2. Zes van deze bazuinen worden in orde geblazen, gelijk de zegelen geopend werden in de vorige tijdkring en elk van dezelve heeft bijzondere gebeurtenissen, daar aan behorende, kap. VIII; IX. Deze tijdkring eindigt met een nieuw gezicht; een engel geeft aan Johannes een boekje: hem wordt belast de tempel te meten, en de zevende engel bazuint, kap. XI.

- (3) Er is een derde beloop van tijd, genoemd *de dagen der stem des zevende engels, wanneer hij zal bazuinen*. Deze tijdkring wordt verbeeld als een tijd, waarin de verborgenheid Gods zal vervuld worden, bij het einde waarvan een geheel nieuwe en een geheel andere staat van zaken zal komen. *Het zal een tijd wezen waarin de kerk lang zal worstelen met grote verdrukkingen en vervolgingen; maar op het einde daarvan zou de draad, de oude slang, welke is de duivel en satan, gebonden worden duizend jaren, opdat hij de volkeren niet meer verleide, totdat de duizend jaren geëindigd zijn, ofschoon hij daarna wederom een korte tijd zal ontbonden worden.*

Deze tijdkring schijnt beschreven te worden door verscheidene vertoningen, door het meten van de tempel, en het geven van een gedeelte daarvan om vertreden te worden door de Heidenen, door twee getuigen met zakken bekleed, door een vrouw die in de woestijn vluchtte, en door de opkomst van een verschrikkelijk beest. De uitkomsten van deze tijdkring worden verbeeld door zeven fiolen vol van Gods toorn, op de aarde uitgegoten.

De uitstrekking van deze tijdkring is volkomen dezelfde in verscheidene vertoningen:

- De heidenen zouden deze stad vertreden 42 maanden, kap. XI:2.
- De getuigen zouden profeteren met zakken bekleed, 1260 dagen, (v. 3).
- De vrouw die in de woestijn vluchtte, heeft een plaats haar van God bereid opdat zij daar gevoed zou worden 1260 dagen, kap. XII:6.
- En het beest werd macht gegeven om dit te blijven doen 42 maanden, kap. XIII:5.

Gelijk het boek zelf deze profetieën dus onderscheidt, zo schijnt het duidelijk te tonen dat zij de één op de ander zullen opvolgen. Zij zijn in zulk een orde geschikt, dat deze aanmerking vanzelf zich voordoet en noodzakelijk is, dat ze niet beoogd hebben te beschrijven gebeurtenissen van gelijke tijden, maar zodanige, welke op elkander zouden volgen, gelijk de tijdkringen zelf verbeeld worden op elkander te volgen. Zo dat er naar mijn begrip geen grond is de profetieën welke tot deze tijdkringen behoren, aan te merken als dingen van dezelfde tijd: integendeel, schijnt iedere profetie vastgemaakt te zijn aan die bijzondere tijdkring waartoe zij behoort; welke tijdkringen klaarblijkelijk verbeeld worden, niet als op gelijke tijden vallende, maar als een orde en rij van op elkander volgende tijden en uitkomsten.

De orde van opvolging in deze drie tijdkringen is zeer bijzonder, gelijk de onderscheiding van de een en van de ander zeer klaar is.

Gelijk de eerste tijdkring onderscheiden wordt door zeven zegelen, de tweede door zeven bazuinen, en de derde door zeven fiolen, zo ontvangen de zeven engelen de zeven gouden fiolen nadat zes van de bazuinen geklonken hadden. De zes bazuinen waren geblazen, kap. IX:13, de zevende engel begon te bazuinen, kap. XI:15, maar de engelen ontvingen nog de gouden fiolen niet, voor in de dagen der stem van de zevende bazuin, wanneer de macht en het gezag van het beest bevestigd waren en de mensen het merkteken van het beest hadden ontvangen en zijn beeld aanbaden; want de plaag van de eerste fiool viel op hen, kap. XVI:2. Zodat deze tijdkring van de fiolen begon, nadat de tijdkring van de bazuinen voorbij was, en de uitkomsten, daarin voorspeld, vervuld waren.

Zo volgde ook de tijdkring van de bazuinen duidelijk op de tijdkring van de zegelen. Er wordt uitdrukkelijk gezegd wanneer het Lam het zevende zegel geopend had, was er een

stilzwijgen in de hemel van een half uur. *En ik zag de zeven engelen die voor God stonden en hen werden zeven bazuinen gegeven, kap. VIII:1,2*

Deze natuurlijke orde zal ons, meen ik, bevrijden van die ingewikkeldheid en moeilijkheid, welk een veronderstelling van gelijktijdigheden, en uitkomsten op gelijke tijden voorvallende in de verscheidene tijdkringen, in de verklaring van dit boek veroorzaakt heeft; en ons grotelijks te hulp komen in de toepassing van historische uitkomsten op bijzondere profetieën, met dezelve alleen aan te merken als voorgevallen in de tijd, waartoe die tijdkring behoort.

Het boek zelf daarenboven, zo ik geloof, zal de eigenlijke tijd waartoe deze tijdkring behoort, genoeg bepalen en aanwijzen op welke tijdkring van de historie, de tijdkring van de profetie sla. Zo de duur van elke tijdkring in 't algemeen, nagenoeg bepaald kan worden, zodat het begin en einde daar van redelijker wijze kan vastgemaakt worden aan enigen naasten tijd, zal de orde en opvolging van de tijdkringen **de overeenkomstige tijden van de historie aanwijzen**; en zo de uitkomsten van de historie de beschrijvingen van de profetie genoegzaam zullen beantwoorden, zal dit onze toe-eigening daarvan zoveel te voldoende maken en te meer gewicht geven aan zulk een verklaring.

Het boek zelf schijnt, duidelijk, de algemene sleutel van de gehele Openbaring te maken tot de bijzondere sleutel van elke tijdkring, zodat een en hetzelfde wijs en nuttig oogmerk het algemeen oogmerk is van het geheel, en in het bijzonder oogmerk van elk gedeelte daarvan. Zóver is het boek van ongebonden, onzeker en verward te wezen, dat het overal een en hetzelfde wijs oogmerk in 't oog houdt, en door elk bijzonder deel, in een zeer nauwkeurige orde vertoont.

Het algemeen oogmerk van deze profetie is, de gemoederen van oprechte Christenen te ondersteunen, onder allerhande verdrukkingen om de godsdienst; hen te leren, dat hoe ook de godsdienst bestreden mocht worden, hoe zij mochten lijden voor het christelijk geloof, zij zich konden verzekeren van de hoede en de bescherming van God. Ofschoon het Gods oogmerk niet ware de kerk te stellen in zulk een staat van uitwendige macht en voorspoed, dat ze vrij waren van verdrukking en vervolging ('t welk zij zich, gevolgljik, niet lichtvaardig moesten beloven, of zo zwak zijn van zulks te verwachten) mochten zij zich gerust voorstellen en verwachten, dat God de ware godsdienst in zijne bescherming zou nemen, door de zorg van zijn voorzienigheid, van ondermijnd te worden van een macht van tegenkating; dat hij dikwijls de vijanden van de ware godsdienst streng zou straffen en zijn oordelen over dezelve bekend maken gelijk Egypte en Babel; dat hij aan de gelovigen en standvastigen, dikwijls, verlossing wilde schenken uit hun gevaren, overwinning en zegepraal over hun vijanden; dat hij dikmaals uitmuntende en machtige personen wilde verwekken, die het christelijk geloof en de godsdienst zouden handhaven; en dat, op het einde, waarheid en gerechtigheid de overwinning zouden behalen over alle tegenspoed van dwaling en ongerechtigheid; en de lijdzaamheid en standvastigheid der gelovigen, eindelijk zou bekroond worden met een staat van volmaakte vrede, heerlijkheid en gelukzaligheid.

Dit waren grote aanmoedigingen en vertroosting van zeer groot nut voor de kerk in alle tijden. Het was niet oorbaar de ware staat der voorzienigheid, met opzicht op de kerk, te verbergen; want de staat der christenkerk zou dikwijls, wat ook enigen zich mochten laten voorstaan, rampspoedig zijn: maar daarom was het nodig vrome mensen, door indruklijke

vertoningen, tot hun opbeuring en ondersteuning, te doen begrijpen dat God de zaak der waarheid zou handhaven tegen alle weerstand, dikwijls blijken geven van een Godlijke bescherming tot veiligheid der kerk en straf van derzelve vijanden.

De vervolgte kerk, naderhand zegepralende en in een staat van vrede en gerustheid, is zekerlijk de ware sleutel van de Openbaring, zegt een zeer geleerd uitlegger.¹ Deze algemene sleutel van de Openbaring schijnt ook de sleutel te wezen van elke bijzondere tijdkring. Deze profetie eindigt, na vele tussen inkomende gevaren van tegenstand en verdrukking, *in de gelukzaligheid van de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, welk van God uit de hemel nederdaalde*. Zo beschrijft ook elke bijzondere tijdkring een staat van gevaar tegenstand en onrust, en eindigt in een staat van vrede, veiligheid en gelukzaligheid.

Dus meldt de eerste tijdkring van de zegelen grote moeilijkheden en verdrukkingen, maar eindigt met de verzegeling van de dienstknechten van God aan hun voorhoofden, 't welk een tijd van vrede en gerustheid zou zijn voor de kerk. *En ik zag een andere engel opkomen van de opgang der zon, hebbende het zegel van de levende God: en hij riep met grote stem tot de vier engelen welken macht gegeven was de aarde en de zee te beschadigen, zeggende, beschadigt de aarde niet, noch de zee, noch de bomen, totdat wij de dienstknechten onzes Gods zullen verzegeld hebben aan hun voorhoofden, kap. VII:2,3*

De tweede tijdkring in orde, welk is die van de bazuinen, beschrijft ook de verscheiden zware en strenge oordelen, bij het blazen van de verscheidene bazuinen; zodat een engel door het midden van de hemel vliegende, met grote stem zei, wee, wee, wee degenen die op de aarde wonen, kap. VIII:13, en nochtans geschieden er, bij het bazuinen van de zevende engel, welke een aanvang maakt van de derde tijdkring, grote stemmen in de hemel, zeggende, *de koninkrijken der wereld zijn geworden onzes Heeren en zijns Christus, kap. XI:15*.

De dag van de stem van de zevende engel, welke de derde tijdkring is, beschrijft wederom een tijd van verdrukking; de draak vervolgd de vrouw, kap. XII:13. De vervolging van het beest duurt een lange tijd, want hetzelfde werd macht gegeven om zulks te doen 42 maanden, kap. XIII:5. Zeven fiolen vol van Gods toorn worden uitgegoten, vergezeld van zware plagen, maar op het einde wordt Babylon verwoest, de oude draak gebonden, en die het beest niet hadden aanbeden, leefden en regeerden met Christus, duizend jaren, kap. XX:3 enz.

Het is een aanmerking welke zich vanzelf voordoet, dat elk van deze tijdkringen vertoond worden door hetzelfde getal van zeven; daar zijn zeven zegelen in de eerste tijdkring, zeven bazuinen in de tweede, en zeven fiolen in de derde. Zeven is een heilig getal in de Joodse kerk en wordt in de omloop van dagen en jaren, gemaakt tot een tijd van godsdienst en rust. Het is derhalve geen onbekwaam zinnebeeld dat de kerk na een tijd van arbeid en moeite, een tijd zal genieten waarin zij God zal dienen in vrede en rust. Hoe het ook daarmee zij, en 't zij de geest der profetie zulk een zinspeling beoogd heeft of niet, het is klaar dat dit stelsel van de verscheidene tijdkringen, zowel als van het gehele boek, melding doet van een tijd van verdrukking en beproeving, welke eindigen zal in een tijd van rust, vrijheid en vrede.

¹ Calmet, Preface to the Revelation.

Deze aanmerking, verbeelde ik mij, zal ons zeer ver brengen om de algemene duur van deze drie tijdkringen vast te maken, en het einde van elkeen nabij zekeren tijd te bepalen. Gelijk elk derzelve in zijn beloop moet hebben zekeren aanmerkelijke tegenstand tegen de christelijke kerk, een beproeving van haar geloof en lijdzaamheid, door enige grote gevaren en verdrukkingen; zo moet hij eindigen in een merkwaardige verlossing uit deze moeilijkheden, en een gunstige voorzienigheid over de kerk, derzelve veiligheid, vrede en vrijheid in de belijdenis van het christelijke geloof en de godsdienst.

Ten tijde van deze gezichten was de apostel Johannes om het woord van God en de getuigenis van Jezus Christus; en de kerk was onder vervolging, zolang het keizerrijk heidens bleef. Daar werden strenge vervolgingen geoefend: kort voor de tijden van Constantijn, waren dezelve zo streng, dat ze uiterste vernieling schenen te dreigen, van allen die zich niet wilden laten dwingen het geloof van Christus te verzaken en zich te voegen naar de afgodische dienst welk in het rijk vastgesteld was. De laatste vervolging onder Diocletiaan vernielde een ongelooflijk getal, zodat de vervolgers zich beroemden, zij hadden de naam en de bijgelovigheid van de Christenen uitgedelgd en de dienst der goden weer hersteld. Maar de goddelijke voorzienigheid bereidde de weg na verscheiden grote omwentelingen voor het gezag van Constantijn de Grote, die een einde maakte van een lange vervolging van tien jaar, vrijheid gaf aan de kerken en eindelijk, als hij door de dood van Licinius de gehele macht in handen had gekregen, zijn bescherming en begunstiging verleende aan de christelijke kerk en alle bijstand tot bevordering van het christelijk geloof en de godsdienst; zodat dezelfde macht welke tevoren vervolgde, nu het christelijke geloof beschermde.

De eerste tijdkring van de profetie, schijnt derhalve, zeer natuurlijk, dit beloop van tijd der historie aan te duiden, welke hetzelfde in 't algemeen beantwoordt met grote nauwkeurigheid en gepastheid, en zal ons, naar mijn oordeel, leiden, om de vervulling van de bijzondere delen daarvan na te sporen in enige van de gebeurtenissen van de voorzienigheid, tussen de tijd van het gezicht en het jaar omtrent van Jezus Christus 323 wanneer de tegenstand van de afgodische macht van Rome week voor de bescherming en begunstiging van christen-keizers.

Het was echter geen lange tijd dat de kerk deze vrede genoot: het roomse rijk begon in korte tijd zijn macht te verliezen en werd onvermogen om de vrede en vrijheid van de kerk te beschermen; een zwerm van afgodische volken uit de noordse gewesten, onder verscheiden namen vielen aan op het roomse gebied, en verdeelden het westers keizerrijk in verscheiden afzonderlijke en onafhankelijke vorstendommen of koninkrijken; zodat het christelijk geloof en de godsdienst in zo grote gevaar gebracht werd door de afgoderij der noordse volken, die het roomse rijk onder zich verdeeld hadden, als het tevoren was geweest ter oorzaak van de afgoderij van het roomse rijk zelf. Ook behaagde het God te verdragen dat de bedrieger Mohammed en zijn opvolgers zóveel veld wonnen en hun bedriegerij zóver verspreiden en vestigden, dat ze de gehele ondergang van de christelijke name en godsdienst in het oosten scheen te dreigen. Maar de afgodische noordse volken werden haast zelf overgebracht tot de christelijke godsdienst, en daardoor om al hun macht en gezag te gebruiken tot bescherming en voortzetting daarvan. En schoon de Saracenen enige tijd grote invallen deden, hun voortgang werd gestuit zowel in 't oosten als in 't westen. Karel Martel behoedde, door een aanmerkelijke slag (in 't jaar van Christus 734) waarin sommige schrijvers zeggen dat 370. 000 verslagen werden, de westerse delen van het roomse rijk, voor toekomstige overrompeling van dezelve, en

stelde de Christenen in Spanje in staat om zichzelf tegen hen te kunnen verdedigen, en zelfs met zulk een macht daartegen te stellen, dat zij hen eindelijk, uit hun koninkrijk geheel en al verdreven. En de christelijke godsdienst hield stand in al die plaatsen welke de noordse volken tot koninkrijken gemaakt hadden uit het roomse keizerrijk.

Hier is nu een beloop van tijd uit de historie, 't welk zeer toepasselijk is op de tweede tijdkring van de profetie; het vervat een zeer aanmerkelijke tijd van gevaar en een even merkwaardige verlossing, in de vaststelling van de vrede en vrijheid der christen-kerk, en schijnt duidelijk genoeg het beloop van tijd aan te wijzen van omtrent het jaar van Christus 323 tot 750. In welk bevang van tijd wij derhalve geleerd worden de vervulling te zoeken van verscheiden bijzondere voorzeggingen, in deze tijdkring vervat.

De derde tijdkring schijnt ook zeer na een tijd bepaald te worden zowel ten opzichte van het begin en het einde door de profetie zelf.

De duur van deze tijdkring is genoegzaam bepaald door de tijd van het beest, de tijd van het zijn van de vrouw in de woestijn, de tijd van de vertreding der heilige stad; deze tijden worden verscheiden uitgedrukt, doch duidelijk zo dat zij dezelfde duur te kennen geven. Hij wordt gezegd te zijn van 42 maanden, kap. XI:2, XIII:5, een tijd, tijden en een halve tijd, kap. XII:14. En deze wijzen van telling schijnen verklaard te worden door een ander: de tijd van de getuigen die profeteren met zakken gekleed, wordt gezegd te zijn 1260 dagen, kap. XI:3. En wederom, de tijd van de vrouw in de woestijn, alwaar zij een plaats had, haar van God bereid, wordt door hetzelfde getal uitgedrukt, dat zij haar daar zouden voeden 1260 dagen.

De moeilijkheid van de aanwijzing van de historische tijd van deze tijdkring, schijnt voornamelijk hierin te bestaan: wanneer deze 1260 dagen of jaren moeten begonnen worden; of, 't welk hetzelfde zal wezen, bij welk tijdperk in de historie wij moeten beginnen te rekenen de macht van het beest, de vlucht van de vrouw in de woestijn, en de vertreding van de heilige stad; want dit zijn de ellenden van deze tijdkring, gelijk de gelukzaligheid waarmee dezelve besloten wordt, is de vernieling van het beest, de binding van de satan en de geruste staat der kerk, duizend jaar, totdat de satan voor een korte tijd wederom ontbonden zou worden, kap. XX:3.

Ons voornaamste onderzoek zal dan zijn, wanneer deze macht gegeven werd aan dat beest, welk 42 maanden duren zou? Laat ons bezien of de profetie zelf ons deze tijd niet genoegzaam zal aanwijzen.

Het zinnebeeld van een beest betekent, volgens het gebruik daarvan in de profetie der schrift, een rijk of vorstendom, gelijk de vier heerschappijen getekend door de dieren in het gezicht van Daniël, genoegzaam bewijzen.

In de verklaring van de verborgenheid van het beest en de vrouw welke het droeg, verklaard de engel uitdrukkelijk, *en de vrouw die gij gezien hebt, is de grote stad die het koninkrijk heeft over de koningen der aarde, kap. XVII:18*. Dit schijnt genoeg om ons te wijzen dat wij het beest moeten aanmerken als rijk of vorstendom, en wel van de stad Rome, of de Roomse heerschappij. Dit schijnt wijders bevestigd te worden door de beschrijving van het beest, hebbende zeven hoofden en tien hoornen, kap. XVII:7. Wij vinden deze uitdrukkingen nog verder verklaard: *de zeven hoofden, zegt de engel, zijn zeven bergen op welke de vrouw zit. En zijn [ook] zeven koningen: de vijf zijn gevallen, de één is en de ander is nog niet gekomen, en wanneer hij gekomen zal zijn, moet hij een weinig tijds blijven, kap. XVII:9,10*. Wederom, vers 12, *en de tien hoornen die gij gezien hebt, zijn tien koningen, die het koninkrijk nog niet hebben ontvangen, maar als koningen*

macht ontvangen op één ure met het beest, of regeren zullen in dezelfde tijd en duur met het beest: als in de volgende woorden, *zij doen enerlei mening*, te zeggen is, zij hebben een zelfde voornemen en oogmerk.

De profetie schijnt derhalve het beest te vertonen als een heerschappij, doch in verscheiden gedaanten van regering op elkander volgend, vijf van welke gevallen of voorbijgegaan waren ten tijde van het gezicht; de een is, zegt de engel, of was tegenwoordige wijze van regering, op die tijd; en de Roomse regeringswijze ten tijde van het gezicht, zou zekerlijk wezen de keizerlijke, welke daarom voor de zesde moet worden gehouden. De naaste of zevende regeringsvorm was nog niet gekomen, en wanneer die gekomen zou zijn, zou ze maar een korte tijd blijven. *Dan volgt, en het beest dat was en niet is, die is ook de achtste [koning] en is uit de zeven, en gaat ten verderve*. De mening van welke aanmerkelijke uitdrukking, ik denk, hierop uit te komen: na het zesde hoofd, of Roomse regeringswijze welke toen in stand was, zal een ander gedaante van regering zijn, welke in sommige opzichten genoemd kan worden de *zevende*; en naar die regering zou het beest waarvan gesproken wordt, zijn het achtste hoofd of regeringswijze. Maar in enige andere opzichten kon dat zevende hoofd bezwaarlijk genoemd worden een eigenlijke Roomse regeringswijze; zodat naar die rekening, het beest waarvan gesproken wordt, kan gehouden worden voor *één van de zeven*, en zo naast in opvolging in de eigenlijke regering van Rome, aan de zesde of keizerlijke regeringswijze. Deze wijze van regering was daarenboven om opgericht te worden in dezelve tijd of tijdkring, met de tien koningen of koninkrijken in het Roomse gebied opgericht en door hun bijstand hun macht gevende aan het beest, vers 13.

Deze aanmerkingen geven ons een tijdkring in de geschiedenis, kenbaar genoeg voor deze tijdkring van de profetie.

Behalve de orde van de tijdkringen, dewijl dit de derde is, en, bijgevolg, niet begonnen moet worden voordat de twee voorgaande geëindigd zijn, kan ze ook niet aanvangen eer de noordse volken die op het keizerrijk invielen en hetzelfde verdelen, hunne koninkrijken hadden gevestigd en tot het christendom bekeerd waren en de belijdenis daarvan beschermden; óf, voor dat de keizerlijke regering was verdwenen, gelijk de vijf voorgaande regeringsvormen gedaan hadden; of eer een ander wijze van regering, welke is zekere zin de zevende genoemd kon worden, schoon niet in de strengste zin of eigenlijk, ook ware voorbijgegaan, om plaats te maken voor deze wijze van regering te Rome, welke in sommige opzichten gerekend kon worden de achtste te wezen, en evenwel, om andere redenen, onder de zeven was te tellen. Hierbij meen ik, kunnen wij nog voegen een ander merkteken van deze tijdkring waarin het beest beschreven wordt, *het beest dat was, en niet is, hoewel het is*, vers 8. Of, als Johannes zag in het gezicht van dit beest, kap. XIII:3, *ik zag, zegt hij, een van zijn hoofden als tot de dood gewond, en de dodelijke wond werd genezen: en de gehele aarde verwonderde zich achter het beest*. En wederom, van het tweede beest sprekende, tekent hij aan, vers 12, *en het oefent al de macht van het eerste beest in tegenwoordigheid van hetzelfde; en het maakt dat de aarde en die daarin wonen, het eerste beest aanbidden, wiens dodelijke wond genezen was*. Deze beschrijvingen schijnen duidelijk te verbeelden de Roomse regering of heerschappij, waarvan dit beest het zinnebeeld is, als voormaals in een staat van groot gezag en macht en daarna als hebbende bijna geheel die macht verloren, maar in 't einde zijn macht wederom krijgende waardoor het gezag weer levendig werd. Als een die dodelijk gewond was, maar wiens dodelijke wond weer genezen was, tot verwondering en verbaasdheid van de wereld.

Dit schijnt ons een tijd te beschrijven wanneer Rome, voortijds meesteres van de wereld regerende over de koningen der aarde, haar macht zou verliezen, of ten eenmaal, of zo ver, van maar een versierd schijnsel daarvan over te houden. Evenwel zou het, niettegenstaande zulk een verlies van macht, een groot deel macht en gezag wederom krijgen.

Hier zijn een grote menigte van omstandigheden welke moeten samenlopen in een tijdkring, welke met enige gepastheid deze beschrijving van de profetie kan beantwoorden; en terwijl er zovele omstandigheden in de geschiedenis samenkomen, is dat een krachtig bewijs, dat zulk een bestek van tijd in de profetie beoogd wordt; en het is een grote bevestiging van de waarheid en het gezag van de profetie zelf, dat de voorzeggingen van een tijd waarin zo een grote verscheidenheid van omstandigheden en aanmerkelijke gebeurtenissen zouden voorkomen, zoo nauwkeurig vervuld zouden worden.

De Roomse geschiedenis nu, vertoont een staat van het Roomse rijk, na de inval der noordse volken, zeer overeenkomstig met de beschrijving van deze profetie.

Nadat de noordse volken de macht van het Roomse rijk ten enenmale ten onder gebracht hadden, hebben zij zich in de verscheiden delen daarvan gevestigd en verscheidene oppermachtige en onafhankelijke heerschappijen opgericht in Frankrijk, Spanje, Brittanië en Italië zelfs.

De Goten zelf hebben het beste deel van Italië bezeten, voornamelijk omtrent Rome, en eindelijk de stad Rome ingenomen in het jaar van Christus 476. ¹ Odoacer, koning van de Herulen, noodzaakte Monyllus, die ook Augustules genoemd werd het gebied af te staan. Hij zelf bezat het bewind over Rome en Italië, en Ravenna werd onder Theodorik en zijn opvolgers, na de neerlage van Odoacer, de zetel van het Gotisch koninkrijk van Italië.

Maar na verloop van enige tijd werd Justiniaan machtig in het oosterse keizerrijk, of heerschappij der Grieken, en zond, na vele overwinningen in andere gewesten, zijn zegepralende legers in Italië, onder het bevel van de grote generaals Belifarius en Narses, a Justiniano imperatore, fummae rerum praepofitus, titulo ducis Italiae fumto, Italiam per hos provinciarum praefectos, pro fuo arbitrio administrabat. ² (De Goten verdreven zijnde, heeft de verdrijver en overwinnaar Narses zelf, door de keizer Justiniaan over het opperbestuur der zaken gesteld, de titel van hertog van Italië aangenomen hebbende, Italië door landvoogden over de wingewesten, naar zijn welgevallen, bestuurd.)

Maar kort daarna zijn Longobarden of Lombarden in Italië ingevallen, omtrent het jaar van Christus 568. ³ Zij maakten een zeer schielijke voortgang, zodat zij in het derde jaar van hun inval Alboin tot koning van Italië uitriepen; en zich, inderdaad, meester maakten van geheel Italië, uitgezonderd Rome en Ravenna. ⁴ Schoon Rome in deze tijd ware onder de gehoorzaamheid van het oosterse of griekse Keizerrijk, was Rome, echter niet de zetel van het bewind; de voornaamste landvoogd was gezeten te Ravenna, met de titel van Exarch van Ravenna; en het keizerlijk Rome, eertijds de meesteres van de wereld, was vervallen tot de lage staat van een *klein hertogdom*, onderworpen aan het Exarchaat. Deze Exarchen hielden stand, en daar bij de lage staat van Rome ook, omtrent 185 jaren, van Longinus die eerst tot Exarch (hertog) gemaakt werd, in het jaar 568, tot Euty chius, de

¹ Sigonius, de Occid. Imperio, p. 251,253

² Sigonius, de regno Italiae

³ Id. ibid.

⁴ Petav. , Rat. Temp. 371

laatste Exarch, wanneer Aistulphus koning der Lombarden Ravenna innam, in 't jaar 752.
1

Deze overheersing van Ravenna door de Lombarden had grote gevolgen; het gaf ten eerste gelegenheid aan Aistulphus om eis te maken op Rome, als een gedeelte van het Exarchaat, 't welk hij nu aan zijn koninkrijk van Italië gehecht had: want hij zette dus zijnen titel en rechten tot Rome, als een gedeelte van zijne heerschappijen voort. *Quod cum ipse Exarchatum Ravennatam teneret, ex antiquo instituto, se tanquam Exarchum, Romanis quoque imperare, aequum esse interpretabatur. [Dat daar hij het Exarchaat van Ravenna bemachtigd hadt, hij het volgens de wet billijk oordeelde als Exarch over de Romeinen ook te gebieden.]*²

Aistulphus drong, om zijn eis door te zetten wanneer de Romeinen geweigerd hadden schatting te betalen, in hun gebied, en bereidde zich om de stad te belegeren. Het volk door zulk een nakend gevaar in verlegenheid gebracht, gelijk men ligt vermoeden kan, zond om Pepijn van Frankrijk, om zijn bescherming en hulp te verzoeken. De pausen hadden Pepijn onlangs zeer verplicht, in de afzetting van Childerik de laatste van het voornaamste geslacht der Franse koningen om plaats te maken tot de kroon voor Pepijn en zijn geslacht. Pepijn had vele redenen om de Paus te beschermen, tegen de aanwassende macht der Lombarden in Italië; hij poogde dan eerst door gezanten de Lombarden te ontraden enige vijandelijkheden te plegen tegen de stad Rome, en de Paus met rust te laten, maar toen redenen niet vermochten, trok hij met een leger naar Italië, sloeg Aistulphus, dwingt hem tot een verbond, waarin hij hem noodzaakt niet alleen af te staan van zijn eis op Rome, als een gedeelte van het Exarchaat, welk hij had veroverd, maar ook het gehele Exarchaat aan de Paus over te geven, en de wereldlijke regering van Rome en het Exarchaat, voor altoos te geven aan de Paus en zijne opvolgers; als het erfdeel van St. Peter.

Maar het volgende jaar, Pepijn naar Frankrijk terug gekeerd zijnde, viel Aistulphus, die niet van Zich kon verkrijgen om zulk een nadelig traktaat te volbrengen, wederom in het gebied van Rome, en maakte zich gereed om de Paus te belegeren; Pepijn trekt wederom naar Italië met een machtig leger; Aistulphus breekt de belegering van Rome op, en wordt zelf belegerd daar Pepijn, en eindelijk gedwongen de uitvoering van het traktaat te bevestigen, en het gehele Exarchaat over te dragen aan de kerk van Rome, of aan St. Peter en zijn opvolgers, voor altoos. Dus rukte Pepijn het Exarchaat uit de handen der Lombarden, weigerde hetzelfde te herstellen aan het oosterse Keizerrijk, maar bevestigde het voor St. Peter en zijn opvolgers; de sleutels van de verscheiden steden tot het Exarchaat behorende met het handvest werden met grote plechtigheid gelegd bij het altaar van St. Peter; in 't jaar van Christus 756.

Dus kreeg Rome, 't welk de keizerlijke heerschappij verloren had in 't jaar 476, en veel eer de schijn en gedaante had van een nieuwe wijze van regering, dan een wezenlijke en eigenlijke regering, onder de griekse keizers, en derzelve Exarchen te Ravenna, omtrent 185 jaren, een volmaakte nieuwe regeringsvorm, wanneer het het erfdeel werd van St. Peter, welke sedert altijd de enige vorm van regering is geweest in Rome.

De macht van Rome scheen bijkans vernietigd, en de heerschappij ontving een dodelijke wond; wanneer de Goten een einde maakten van het keizerrijk, werd het keizerlijk Rome

¹ Id. ibid. 374

² Sigonius, de regno Italiae, p. 76

zo laag vernederd, dat geen grond van verwachting werd overgelaten, dat het immer zijn macht en gezag zou weer krijgen; en nochtans is het, na verloop van zo vele jaren, nog eens wederom levendig geworden, deszelfs dodelijke wond werd genezen, en het is een zeer langen tijd gebleven, een van de ongewoonste wijzen van regering welke de wereld immer zag.

Deze vorm van regering werd opgeworpen en aan de Pauzen opgedragen, als opvolgers van St. Peter, door een van de voornaamste koninkrijken daar de noordse volkeren gevestigd, op de puinhopen van het roomse keizerrijk; en dit gezag en deze heerschappij der Pauzen, is aldaar voor hen bewaard, door de hulp en bijstand van de verscheiden koninkrijken welke op gelijke wijze opgericht waren.

In deze historie kunnen we insgelijks zien, in Sommige opzichten een achtste wijze van roomse regering; of gelijk ze in andere op zichten genoemd mag worden een zevende, naar dat het Exarchaat van Ravenna al of niet gerekend word als enige wijze van roomse regering. Dit, schoon het alleen oneigenlijk een roomse regeringsvorm kon genoemd worden, was echter het enig bestuur, van de vernietiging van de keizerlijke macht in 't jaar 476, tot de vaststelling van de tijdelijke macht van Rome aan het Pauschap in 't jaar 756, dat is de tijd van omtrent driehonderd jaar.

Het verdient wijders opmerking, dat de enkele kerkelijke oppermogendheid van de Paus, hoe groot ook onder enige andere burgerlijke regering van Rome, nimmer een eigenlijke Roomse heerschappij zou geweest zijn; maar de macht van opperhoofdigheid zelf zou daardoor gebonden en belet geweest zijn om een kerkelijke Monarchie vast te stellen. Het is daarom met recht aangemerkt door iemand die zeer ervaren was in de geschiedenissen en burgerlijke rechten. ¹ *Schoon de kerk nog zo veel rijkdommen had gehad, en een groot getal van geestelijken, was het echter volstrekt noodzaaklijk dat de Paus, zo hij voorhad eens kerkelijke Monarchie op te rechten, niet op enige wijze afhankelijk ware van eenig wereldlijk vorst, maar gezeten in een plaats welke vrij was van alle onderwerping aan enige burgerlijke macht dan aan zich zelf, dat hij altijd in bezit ware van zulk een staat als genoeg ware om zijn grootheid te handhaven, en niet onderhevig om van hem genomen te worden onder enige voorwending hoedanig ook. En daar zijn aanhangers insgelijks een veilige schuilplaats mochten vinden, wanneer zij door de burgerlijke macht kwalijk gehandeld zouden worden.*

In dit verloop van tijd dan, 't welk de laatste roomse regeringsvorm begint, en de pauselijke oppermacht en geestelijke Monarchie volmaakte door een aanmerkelijke onafhankelijk tijdelijke heerschappij hebben wij een zeer gepaste en natuurlijke overeenkomst van de historie met de beschrijving van deze profetie. Dit, denk ik, zal ons een zekerder weg kunnen wijzen, om de tijd daarvan te bepalen, dan ongewisse onderzoekingen wanneer de pauselijke opperhoofdigheid bevestigd zij; want, het komt mij voor, dat de profetie veel eer aanwijst de tijdelijke macht van de paus, als de laatste regeringsvorm van Rome, welke ook was hetgeen zijne opperhoofdigheid bevestigde, en het ontwerp van geestelijke Monarchie voltooide.

Wanneer deze tijdkring tweeënveertig maanden zou geduurd hebben, een tijd, tijden en een halven tijd, duizend twee honderd en zestig dagen, volgens de stijl der profetie, *zou het beest vernield, de draak, de oude slang, welk is de duivel en satan, gebonden worden duizend jaren, kap. XIX:20; XX:2.* Deze staat der kerk zal een aanmerkelijke vierde tijdkring zijn.

¹ Puffendorf, of the Spiritual Monarchy of Rome, p. 19

Maar wanneer deze duizend jaren geëindigd zullen zijn, zal de satan wederom, een korte tijd uit zijn gevangenis losgelaten worden, dit zal een vijfde tijdkring maken, kap. XX:7. Dit zal nog eens gelegenheid geven tot een nieuwe aanval van dwaling en goddeloosheid, tegen waarheid en gerechtigheid; maar die poging zal eindigen in de volslagen ondergang van al de vijanden van godsdienst; daar zal vuur van God uit de hemel komen, om hen te verslinden; en de duivel de verleider zal geworpen worden in de poel van vuur en zwavel, daar het beest en de valse profeet zijn, en gepijnigd worden dag en nacht, in alle eeuwigheid, kap. XX:9,20.

Hierop vertoont de profetie als het slot van alles, het algemeen oordeel, de tweeden dood en de straf der goddelozen.

De gelukzaligheid der rechtvaardige en getrouwe dienstknechten van God en Christus, in een staat van heerlijke onsterfelijkheid, maakt een zevende tijdkring, in een eindeloze sabbat.

Deze orde van de profetieën is, meen ik, natuurlijk en verstaanbaar, en, zo ik geloof, overeenkomstiger met de voorname gevallen in de historie, dan enige andere samenstelsels: en het is ondertussen de waarheid van de historie welke ons alleen aanwijzen kan, welke de voorzienigheid van God geweest zij over de kerk en de wereld, sedert de tijd van dit gezicht van Johannes, tot op onze tijden.

Het is zeker, dat zulk een schets van de profetie en orde van historie zeer wel beantwoordt aan de heilzame oogmerken van de profetie in 't algemeen; om de kerk te bereiden tot de verwachting van tegenstand en lijden in deze tegenwoordige wereld, de vrome mensen te ondersteunen, onder al hun beproevingen van geloof en lijdzaamheid, aanmoediging te geven tot standvastigheid in de ware godsdienst, hoedanige gevaren dezelve mogen vergezellen, tot bevestiging van de achtgeving van de voorzienigheid, en de bescherming van God aangaande zijn eigen zaak, dat geen tegenkanting dezelve geheel en al zou overmogen, dat de oordelen van God de vijanden van de ware godsdienst zullen straffen, dat derzelve tegenkanting tegen waarheid en gerechtigheid zekerlijk zal eindigen in hun eigen verderf, wanneer de getrouwe volharding van ware Christenen gekroond zal worden met een heerlijken staat van een onsterfelijk leven en gelukzaligheid.

Zo wij, door dit boek der Openbaring te verklaren volgens dit ontwerp, zullen bevinden, dat aan deze oogmerken voldaan wordt, en deze waarheden in de historie bewaarheid en door de ondervinding bevestigd worden, zullen wij bereiken hetgeen waardig is bedoeld te worden, te maken dat dit boek volkomener verstaanbaarder, zekerder en nutter, dan het, in 't algemeen, aangemerkt wordt te wezen. Waarom, vele vrome mensen, die niet zo veel opmerking daartoe besteden als zij wel behoorden, die aanmoediging, hoop en dat nut ontberen, welke zij daar uit zouden kunnen trekken; en, ik denk, meer dan uit een klaarder wijze van overlevering van dezelfde waarheden, in andere boeken der heilige schriften; want bij naar al wat verheven, levendig en aandoenlijk is, in de wet en de profeten, ontvangt een nieuwe kracht, door de sterke verbeeldingen, zinnebeelden, schilderijen en uitdrukkingen, van dit boek.

De grote waarheden aangaande de majesteit van God, de wijsheid en zorg van zijn voorzienigheid, de waardigheid, het gezag en de macht van Christus, de bescherming van de kerk, de beteugeling en straf aan derzelve vijanden, en de eindelijke gelukzaligheid van allen die met getrouwheid volharden zullen in het ware christelijk geloof en de dienst,

worden hier op zulk een ontzaglijke wijze voorgesteld met zulke krachtige uitdrukkingen en aandoenlijke vertoningen, welk de geest van goede Christenen grotelijks moeten doen ontbranden. Een beschouwing van dit boek der Openbaring, als een voorzegging van gebeurtenissen door een geest van profetie, welke derhalve zekerlijk geschieden zullen, en niet kunnen missen vervuld te worden, dient krachtig om ons te bewaren van vreeze voor mensen, door een volle verzekering van hoop op God. Het zal een iegelijk, die op de beloften en bedreigingen van dit boek acht geeft, een zekere voorzegging van hetgeen geschieden zal, aanmoedigen, om alle verzoeking van dwaling en goddeloosheid tegen te staan, met getrouwheid, standvastigheid en ijver. De poel van vuur en zwavel en de verschrikkingen van de tweeden dood, het deel der vreesachtigen en ongelovigen, de heerlijkheid en gelukzaligheid van het heilig Jeruzalem, en een recht tot de boom des levens, het erfdeel van alle gelovigen, worden met zulke krachtige en levendige beeltenissen voorgesteld, als bekwaam zijn om de aandacht te vestigen en een weg te banen voor het hart en de geneigdheden, en te bewegen om de wijze besturingen van verstand en oordeel met ijver te volgen. En een nauwkeurige gelijkvormigheid tussen deze profetische beschrijvingen en de wezenlijke staat der kerk in de wereld, een lange reeks van enige honderd jaren, geeft gestadig een nieuw bewijs voor de waarheid van de christelijke Openbaring; en bevestigt grotelijks ons geloof op de beloften, en geeft dezelve daardoor haar volkome kracht en invloed op ons.

Dr. John GILL

Dat dit boek geschreven zij door de apostel en evangelist Johannes, is klaar, niet alleen uit de uitdrukkelijke melding van zijn naam en ambt, een dienstknecht van Jezus Christus, vers 1, maar ook uit het karakter welk deze schrijver van zichzelf geeft, vers 2, als zijnde een ooggetuige van het wezenlijk woord, of woord van God; en die hem als zoodanig getuigenis gaf gelijk Johannes gedaan heeft in zijn evangelie op een bijzondere en merkwaardige wijze; als ook uit het zijn van de schrijver op het eiland Patmos wanneer hij schreef, vers 9. Want van welk een Johannes kan dit gezegd worden? Hier bij kunnen gevoegd worden de getuigenissen der oude schrijvers, als van Justyn de Martelaar,¹ die binnen vijftig jaren na de apostel geleefd heeft, en Irenaeus,² die een discipel is geweest van Polycarpus, een toehoorder van dezen apostel, en Clemens de Alexandrijnen,³ Tertulliaan,⁴ Origenes⁵ en anderen, die dit aan hem toe-eigenen, het was een zeer dwaas begrip van Caius, waarvan Dionisius van Alexandrië gewag maakt,⁶ dat de Openbaring geschreven zou zijn door Cerinthus de ketter, terwijl zijn ketterijen aangaande de godheid en mensheid van Christus, daarin zeer krachtig wedersproken worden. Hetgeen daartoe aanleiding schijnt gegeven te hebben, is dat de beschrijving van het duizendjarig rijk en de nederdaling van het nieuwe Jeruzalem uit de hemel, de joodsgezindheid van deze man en zijn vleselijke gevoelens van een aards paradijs schijnen te begunstigen, schoon zij niets zulks bedoelen En wat aangaat dat ze geschreven zou zijn door een andere Johannes die gezegd wordt bisschop geweest te zijn van Efeze, na de apostel; het is niet zeker, dat

¹ Dial. cum Tryph. p. 308

² Adv. Haeres. Lib. IV c. 37,50 & Lib. V c. 30

³ Paedagog. Lib. II. c. 12

⁴ Adv. Marcion. Lib. IV. c. 5

⁵ Comm. in Matth. p. 417. Edit. Huet.

⁶ Eusebius, Kerkelijke Geschiedenis, boek III, kap. 28 en boek VII, kap. 25

er immer zulk een man geweest is; en indien hij er geweest zij, is hij van al te laten tijd, om de schrijver te wezen van dit boek; en de bovengemelde karakters passen op hem niet. Hetgeen men tot zijn begunstiging aanmerkt, dat de schrijver van dit boek, in het opschrift genoemd wordt Johannes de godgeleerde, en niet de evangelist of apostel, is van geen aanbelang; want op wie past dit zo wel, als op den evangelist Johannes, die van goddelijke dingen schreef op zulk een goddelijke wijze, en in 't bijzonder, van de godheid van Christus? hier vandaan is dit boek somtijds genoemd geworden Θεολογία, Godgeleerdheid¹: behalve dat het opschrift van het boek niet oorspronkelijk is, maar er door anderen bijgevoegd en niet enerlei is; want in de uitgave van Alkala luidt het dus: *“de Openbaring van de heiligen apostel en evangelist Johannes de godgeleerden”* In de gewone latijnse vertaling wordt het boek genoemd: *“de Openbaring van de gezegende Johannes, de apostel”*; en in de Syrische vertaling: *“de Openbaring welke gedaan is aan Johannes de evangelist”*; en in de Arabische: *“het gezicht van Johannes, de apostel en evangelist, te weten de Openbaring”*. In welke alle de apostel Johannes erkend wordt als de schrijver, en het gevoelen der ouden te zien is. En het is van geen aanbelang te zeggen, dat deze schrijver verscheiden malen zijn naam meldt, daar het de gewoonte was van Johannes, zo wel in zijn evangelie als in zijne brieven, zijn naam te verbergen; nademaal er een groot onderscheid is tussen het schrijven van een historie en brieven aan zijn vrienden, en van een profetie, welk de naam van de schrijver vereist, omdat het gezag en de waarheid van de profetie daar van grotelijks afhangt. Zo maakt ook het onderscheid van stijl in dit boek van de andere schriften van Johannes, geen zwaarigheid van enig gewicht; omdat een profetische stijl altijd verschilt van een historische, en die waarin men brieven schrijft; en na dit alles wordt in vele dingen gelijkheid gevonden; Johannes spreekt hier, zo wel als in zijn andere schriften, van Christus als het woord en de zoon van God, en onder het zinnebeeld van het lam; en men kan daar toe de volgende plaatsen met elkander vergelijken; kap. I:2, met Joh. XIX: 35; Joh. I:1,2; en kap. I:5, met; Joh. I:7. Al 't welk in aanmerking genomen zijnde, is er geen reden van twijfeling aan de schrijver, of het gezag van dit boek; inzonderheid wanneer men de overeenstemming van de leer in hetzelfde vervat, met andere delen van de schrift, de verhevenheid van stijl, en vooral de menigvuldige profetieën van dingen die geschieden zouden in hetzelfde, waar van reeds vele vervuld zijn, in aanmerking neemt. En schoon het zelf in twijfel getrokken en verworpen zij geworden door enige ketterse mensen, omdat sommige dingen daar in met hunne gevoelens niet overeen kwamen; wij hebben geen de minste reden, om aan de echtheid van het zelve te twijfelen, die geleefd hebben om te zien, hoe veel dingen van hetzelfde reeds vervuld zijn, welke zekerlijk van niemand anders konden komen dan van God. Wat de tijd van het schrijven van dit boek aangaat, men is het daaromtrent niet eens; de plaats waar, schijnt geweest te zijn het eiland Patmos, schoon dit ook nog van sommigen niet erkend wordt. Sommigen menen dat het geschreven zij in de tijden van Claudius Caesar,² voor de verwoesting van Jeruzalem. In het opschrift van de Syrische vertaling wordt deze Openbaring gezegd gedaan te wezen aan Johannes, op het eiland Patmos, werwaards hij gebannen was door de keizer Nero. Maar het gemeenste gevoelen is, dat hij dit gezichte aldaar heeft gehad, op de laatste tijd van de regering van Domitiaan,³ door wie hij daar naar toe gebannen was, omtrent het jaar 95, of 96. Maar dit

¹ Suidas in voce Ἰωαννης

² Vid. Epiphan. Haeres. 51

³ Irenaeus adv. Haeres Lib. 5, c. 30, Euseb. Kerkelijke Geschied. Boek III, kap. 18

zij zo 't wil, het boek is zekerlijk van goddelijk gezag, en zeer nuttig en leerzaam, en vervat de allerwezenlijkste en gewichtigste leringen van het evangelie, aangaande de drie-eenheid van personen in de godheid, en het zoonschap van Christus, de godheid en persoonlijkheid van de Geest, de ambten van Christus, de staat des mensen van nature, de rechtvaardigmaking, vergeving en verzoening door het bloed van Christus; en het gebiedt de plichten van de godsdienst, en wekt op tot de betrachting van allerhande genadewerkingen; en geeft een zeer bijzondere beschrijving van de opkomst, macht en val van de Antichrist, en van de staat der kerk door alle tijden, tot aan het einde van de wereld. En schoon het geschreven zij met een ongewone stijl, het kan echter verstaan worden, met het gebruik van behoorlijke middelen, als gebeden en overdenking, vergelijking van het zelve, met andere profetische schriften en de historie van verleden tijden, waar uit blijken zal dat vele dingen haar vervulling reeds gehad hebben. En men moet aanmerken, dat het is een Openbaring, en niet een verborgen zaak; dat het nu niet is een verzegeld, maar een open boek; en dat de zulken zalig gesproken worden, die het lezen, en horen, en hetgeen daar in geschreven is bewaren, kap. I:3.

WALL

Het boek is in verscheiden bijzonderheden zeer duister, gelijk profetische boeken zijn; maar gelijk in Daniël voor de joodse, zo zijn in dit voor de tijden der Christenen de grote en voorname omwentelingen welke in de wereld geweest zijn, zo voorbetekend, en de uitkomsten welke gevolgd zijn, blijken in de boeken zo omstandig afgeschetst te wezen, dat een onpartijdig lezer de historie van hetgeen gebeurd is, vergelijkende met de teksten welke dezelve voorspellen, zo hij een twijfelend Christen is geweest, tot zekerheid moet gebracht, of zo hij godloochenende gevoelens heeft aangekleefd, overtuigd zal worden, dat het zonder een goddelijke profetische geest onmogelijk ware enige van die dingen te voorzeggen, welke gebeurd zijn. Om één voorbeeld te geven, en waar toe niet veel kundigheid in de historie vereist wordt, maar dat algemeen bekend is: Kon iemand voor zestien honderd jaar voorzegd hebben dat, na zulke en zulke gevallene er van over de Eufraat een barbaars strijdbaar volk zou komen, hoedanig hier beschreven wordt kap. IX:13 tot aan het einde, en wederom, kap. XVI, en zo veel kwaad zou doen aan het christendom, en zulke oordelen over de Christenen brengen, als het Turkse rijk gedaan heeft? Een Godlooचनाar zal de vier evangeliën, Handelingen, enz, aan een zijde zetten door de gebeurtenissen te ontkennen, welke daarin gezegd worden geschied te zijn. Een Porphyrius zal zeggen, van het boek van Daniël, 't welk de vier Monarchieën voorzegt, het is niet zo oud, maar na de gebeurde zaken geschreven. Maar zij zullen niet zo dom te werk gaan van te loochenen, dat dit boek gestadig aangehaald is, zestien honderd jaren achter malkander.

Daar wordt in het boek veel gezegd van vier ζωα dieren; en ook veel van verscheiden θηρία beesten. Onze gewone overzetting heeft dit duisterder gemaakt dan het was, met die namen door elkander te verwarren, noemende beide soorten beesten, daar in dit boek θηρία altijd zijn kwade lichamen, maatschappijen, personen, enz; de ζωα altijd goede.¹

¹ Wanneer het over de vier dieren gaat, moeten we dat verstaan als de dieren in Ezech. 1. Daar staat in het Hebreuws chajot. Wat letterlijk betekent: de Levenden. (Gihonbron)

PYCKE

Die de schriften met enig verstand en opmerking leest, zal gewaar worden dat het groot en algemeen oogmerk overal is, de bevordering van deugd en ware godvruchtigheid, tot heil van het mensdom, en de uitroeiing van afgoderij, ondeugd en bijgelovigheid met al de kwade gevolgen welke daaruit natuurlijk voortkomen.

Deze twee delen van een en hetzelfde oogmerk, zal hij bevinden onder verschillende en strijdige hoedanigheden, hoedanig zijn de regering of het koninkrijk van God, het koninkrijk van Christus, en der hemelen; en het koninkrijk van de satan, de slang, de draak, de verleider, de bozen, de afval, de mens der zonde en Antichrist.

De onderdanen van het koninkrijk van God, dat is, deugdzame en vrome mensen, worden in de schrift genoemd met verscheiden benamingen: het samen genomen lichaam van dezelve worden genoemd zonen of kinderen van God, kinderen van de gelovigen Abraham; in de profetische taal zijn zij het geestelijk Israël, Jakob Juda, Sion, Jeruzalem. Zo hebben de profeten de toekomstige Christenen genoemd, in overeenstemming met de benamingen, aan de joodse kerk en volk gegeven. En het nieuwe testament houdt dezelfde stijl als het oude, gevende aan alle vrome en oprechte Christenen de naam van de (ware) kerk, of het Israël Gods; Kinderen en het geestelijk zaad van Abraham; 't zelfde als de heiligen van Daniël en de heiligen der hoogste plaatsen.

Om dit koninkrijk, of de heerschappij van deugd te bevorderen, zijn de heilige schriften vol van de grootste aanmoedigingen, en innerlijke beloften voor vrome en deugdzame mensen; Beloften van de luisterrijke opgang van dat koninkrijk en de eindelijke vordering daarvan in waarheid, vrede en algemene gelukzaligheid; na een volkomen overwinning over de macht van ondeugd, afgoderij en goddeloosheid; terwijl ze tot schrik en afwering van alle goddeloosheid en goddeloze mensen die allen godsdienst verwerpen, of de ware bederven, overvloeien van bedreigingen van verschrikkelijke straf en verwoesting.

Tot voortzetting van hetzelfde voornaam en wijs oogmerk is gegeven het licht en de begunstiging van dat gedeelte der schrift, 't welk wij in een enge en eigenlijke zin noemen de profetie; waarin beschreven en voorspeld wordt de staat en lotwisseling van de maatschappij van deugdzame mensen (de kerk van God) door alle tijden; haar verdrukkingen en vervolgingen; haar beproevingen en lijdingen; haar lijdzaamheid, haar beter of gebrekkelijker gedrag daaronder, en de laatste grote overwinning over het vijandelijke koninkrijk der duisternis, der zonde en des satans. De vervulling van welke voorzeggingen aangaande de bijzondere gevolgen van beide deze koninkrijken, en van de personen, maatschappijen en volkeren, die elk voor zich de belangen van een van beide handhaafden, kan niet anders zijn (gelijk daarmee wijselijk beoogd is) dan een betoging van de goddelijke voorzienigheid voor alle mensen, die enigen van dezelve vervuld zien, door uitkomsten welke duidelijk daarmee overeenkomen; en een ernstig geloof van zodanigen, welke hierna vervuld zullen worden, behoort de steun te zijn van alle deugdzame gemoederen, en de schrik van alle ondeugenden en goddelozen.

Belangende deze voornamen gebeurtenissen (inzonderheid zulke welken zien op de tijden van de Christenkerk) hebben Mozes en de andere, joodse profeten gesproken met uitdrukkingen en beschrijvingen, dikwijls wel zeer breedvoerig, doch zeer algemeen. Maar Daniël komt tot bijzonderheden, en is in vele stukken uitgebreider en klaarder. Maar Daniël zelf, met de apostel Johannes vergeleken, mag gezegd worden alleen in 't gemeen te spreken. De Openbaring van Johannes is een verklaring van hetgeen die profeet tevoren ontdekt heeft aangaande voornamen toekomstige dingen, met opzicht op de Christenen, in weinige en algemene beschrijvingen; welken nu beschreven worden met

zulk een verscheidenheid van voorbeelden, als genoeg zijn om de grootste aandacht op te wekken van allen die dezelve horen of lezen.

De nuttigheid van dit boek blijkt derhalve vanzelf. Het bevat een bericht van de staat en toestand, de voortgang en het einde van deze twee strijdige koninkrijken, van Christus en de satan, in deze wereld. Het beschrijft de ondeugden en verdorvenheden, de ondergang en val van het ene; en geeft een schets van de beproevingen, de deugden en eindelijk zegepralende staat van het andere. En dit alles met de stijl en de hoogdravende zinnebeelden van de oude profeten; met de aller nadrukkelijkste vermaningen, Goddelijke en liefhebbende waarschuwingen, aandoenlijkste vertroosting, beloften, bedreigingen en aankondigingen, welken bekwaam zijn om de harten der Christenen te beveiligen voor de verzoeken van een valse en bedorven godsdienst, en te wapenen met lijdzaamheid in de belijdenis van de waren. In 't kort, dit boek sluit en vervult het bevang van alle andere profeten; zonder dit zijn dezelve duister en onvolkomen; maar met dit klaar, en inderdaad, troostrijk; voerende de Christenlezer door een luisterrijke trein van goddelijke voorzienigheden, van het begin van het Christendom af, tot aan het einde van alle Gods bedelingen in deze wereld.¹

Hierom heb ik mij dikwijls verwonderd, dat dit boek van Johannes van vele Christenen en zelfs van geleerde mannen onder hen, is aangezien als een profetie zo duister en diepzinnig, zo omzwachteld en ingewikkeld, dat ze onverstaaenbaar, en gevolglich, van geen nut ware, ten minste voor de tegenwoordige tijden van de Christenkerk. Want men zou dan met even goed recht alle die uitmuntende delen van de oude profetische schriften (waarin deze zelfde dingen, lang tevoren, met nog algemener bewoordingen beschreven zijn) ook laten varen als te diepzinnig om van enig gebruik te zijn voor deze tijden van het Christendom. Maar het is er gewisselijk geheel anders mee gesteld: Daar een ganse reeks van goddelijke voorzeggingen hebben vertoond een gunstig voornemen van God jegens zijn ware en oprechte aanbidders om luisterrijk vervuld te worden in de laatste dagen, dat is, in de tijden van de Messias. Een belofte van *Zijn berg vast te stellen*, dat is zijn waren godsdienst, *boven alle andere*, van *de gehele aarde te vervullen met de kennis van de heerlijkheid des Heeren van het scheppen van een nieuwe hemel, en nieuwe aarde*, dat is, het inbrengen van een staat van waarheid en gerechtigheid, tot vernietiging van algemene onderdrukking, ondeugd en verdorvenheid, *een koninkrijk op te richten, en dat koninkrijk onder de gehele hemel te geven aan de heiligen*, met vele uitdrukkingen van dergelijke natuur; vinden dan enige uitleggers of zelfs een gemeen eerlijk lezer, enige zulke ingewikkeldheid en duisterheid in deze voorzeggingen, dat ze vrome en deugdzame gemoederen ontzetten van een klaar gezicht van, en vrolijke hoop op de voorname en grote zegeningen welke daar in vervat zijn? Want, gelijk in de profetische beschrijvingen van Christus het hoofd en de Heer van dit koninkrijk, hier beloofd, enige letterkundige duisterheden of zwarigheden in zekere omstandigheden mogen voorkomen, maar die geenszins het gezag vernietigen of verminderen van andere menigvuldige afschetsingen van zijn persoon, bediening en koninkrijk, waaraan hij zeker en volmaakt te kennen is; en het grote beeld en de vier dieren van Daniël, de bijzonderste en aanmerkelijkste gevallen behelzen, welke gebeuren zouden in de grote Monarchieën van de wereld lang na die tijd; in welke beschrijvingen wel enige duisterheden zijn in de stijl, of in de wijze hoe enige bijzondere gevallen, of omstandigheden van die gevallen, met deze voorzeggingen overeenkomen; terwijl die zwarigheden ondertussen de achting voor die uitmuntende

¹ Zie dr. Henry More, *Myst Godlines*, boek IV, kap. 17

profetie in het gemoed van een opmerkend mens geenzins verminderen, daar hij ziet, dat de historiën en bedrijven van latere tijden, veruit het grootste gedeelte daar van zoo wonderbaarlijk bevestigen in klare en ontegenzeggelijke voorbeelden; moeten wij ook zo denken en gevoelen van deze profetie van Johannes. Bijzondere duisterheden die er in bevonden mogen worden over te blijven, moeten in geen deel onze aandacht daarvan af trekken, of ons beroven van het grote nut en vertroosting, welke uit de algemene inhoud en het oogmerk daarvan kan getrokken worden. Welk gunstrijk oogmerk is te bevestigen en te verklaren hetgeen de voorgaande profeten voorzeggd hebben aangaande de grote en overheersende bedorvenheden, welke in de kerk van God zouden ingevoerd worden; de verdrukkingen welke dezelve zou ondergaan van de aanvoerders en stokebranden van zodanige verdorvenheden; de volkomen verlossing daarvan, welk de kerk eindelijk zou erlangen; en de volmaakte hervorming, en oprichting van Christus koninkrijk of godsdienst in de wereld; na of door de vernieling van deze tirannieke en onderdrukkende machten.

Wanneer Daniël een macht beschrijft, een macht welke verschilde van alle machten, dat is, een kerkelijke, niet een wereldlijke dwingelandij, *de heiligen verstorende, de tijden en de wet veranderende, en grote woorden sprekende tegen de Allerhoogsten*, verbiedende te trouwen - *de Mahuzzims dienende*, dat is beschermheiligen, *middelaars, waar van zijn vaderen niets wisten*; en dat dit alles zou duren een tijd, tijden en een halven tijd, dezelfde tijdkring als de 1260 jaren van Johannes, zijn deze afschetsingen, zeg ik, van een duidelijk nut en van de hoogste aangelegenheid voor Christenen om acht op te geven, of zij het begin en einde van dezen aanmerkelijke tijdkring nauwkeurig kunnen bepalen of niet. Afgoderij, aanbidding der heiligen, beeldendienst, vervolging, het monnikendom, en verdichte wonderwerken, zijn merktekenen welke duidelijk genoeg zijn om ons te waarschuwen tegen het gevaar van verleid te worden tot afval, schoon de tijd van de eerste opkomst derzelve nog een geheim blijve.

En zo wijders; de verscheiden goddelijke oordelen waardoor deze onderdrukkende machten voorzeggd worden gestraft, van tijd tot tijd verbroken, en eindelijk geheel vernield te zullen worden; als ook de vrede en luister van Christus koninkrijk op deze wereld daarop volgende, hebben reeds door de uitkomsten van de tijd en de voorzienigheid zo veel licht en troost verschaft aan vrome en opmerkende gemoederen dat ze niet moeten verdoofd worden door enige duisterheid, in sommige figuren en verbeeldingen onder welke Johannes dezelve hier heeft afgeschetst; of door enig verschil van geleerde uitleggers in de toepassing van dat zegel, die bazuin, of fiool, op dit of een ander geval. Laat de geleerden dezelve toepassen naar dat elk door zijn oordeel geleid wordt; een minder geleerd lezer kan genoeg zien om zeker te wezen dat ze, inderdaad, vervuld zijn. Bij hetgeen reeds gezegd is aangaande de nuttigheid en het gewicht van dit boek, zal ik alleen nog voegen hetgeen de goddelijke schrijver zelf van de inhoud daarvan zegt, *zalig is hij die leest, en zijn zij die horen de woorden dezer profetie, en bewaren hetgeen in dezelve geschreven is, kap. 1:3*

DODDRIDGE

Indien men het bericht van Eusebius geloofd, dat Johannes naar Patmos gebannen werd, en daar zijne Openbaring ontving, in het laatste jaar van de regering van Domitiaan, mogen wij de tijd van het schrijven van het boek met grote waarschijnlijkheid vaststellen omtrent het jaar 96. Ik weet wel, dat sommige schrijvers van veel achting, en

inzonderheid de grote Izaak Newton, het vroeger stellen en zelfs voor de verwoesting van Jeruzalem. De geleerde Wolfius¹ heeft dit gevoelen onderzocht en weerlegd. Ik zal hier alleen aanmerken dat misschien de zeven gemeenten van Azië zo vroeg als dit gevoelen onderstelt, niet gevestigd, of ten minste, nog niet zo aanmerkelijk waren, of zulke veranderingen en omkeringen ondergaan hadden als de brieven aan dezelve, in dit boek aangetekend, haar verbeeld gedaan te hebben.

Bij het slot van de statelijke beschrijving van de verschijning van onze gezegende Heere aan Johannes, in het eerste kapittel vervat, wordt belast *te schrijven de dingen welke hij gezien had*, (dat is, het heerlijk gezicht welk hij toen zag) *en de dingen welke waren*, of de staat der gemeenten in die tijd, en de dingen *welken daar na geschieden zouden*, of de toekomstige staat en toestand van de kerk tot aan het einde van de wereld. En dienvolgens kan het boek het best verdeeld worden in drie delen.

Het eerste bevat de Inleiding, of een voorrede en opdracht aan de zeven gemeenten in Azië en een beschrijving van het luisterrijke gezicht van onze Heere, waarmee Johannes begunstigd werd, gedurende zijne ballingschap op Patmos, alwaar hij insgelijks een goddelijke Openbaring ontving aangaande de staat der kerk, kap. I.

Het tweede deel vervat de brieven welken Christus hem beval te schrijven aan de zeven gemeenten van Azië, met opzicht op haar tegenwoordige omstandigheden en de plichten daar uit voortkomende, kap. II en III.

Het derde gedeelte beschrijft de staat der kerk in latere tijden, van het derde kapittel tot het einde van het boek; en begint met een verheven beschrijving van de godheid op de troon der heerlijkheid, omringd van engelen, en de hemelse kerk: en gaat dan voort tot de vertoning van *een gezegeld boek*, of het boek van Gods besluiten, gegeven aan het lam, hetwelk alleen waardig was dat boek te openen; en daarom de toejuiching ontvangt van het gehele koor van heiligen en engelen. Na deze grootse toebereiding, wordt het lam verbeeld de zegelen van het boek te openen, het een na het ander; en daarmee begint het toneel van de profetie, welke zeer eigenlijk verdeeld kan worden (*gelijk gedaan is door de geleerden Lowman, die buiten twijfel de beste uitlegger is die wij totnogtoe hebben over dit gedeelte van het nieuwe testament*) in zeven tijdkringen.

¹ Prolegom in Apocal. Cur. Philolog. Vol. 5

KORTE SCHETS

En orde van de Profetieën in het boek der Openbaring, door

Moses Lowman.

INLEIDING.

Een profetisch gezicht op het eiland Patmos, vertonende Christus, Zijn toevoersicht over de gemeenten, een Openbaring belovende, met waarschuwingen en vermaningen, overeenkomstig met de toenmalige staat der kerk, en de toekomstige staat der kerk in later tijden, tot aanmoediging, van lijdzaamheid en standvastigheid in het geloof.

EERSTE DEEL DER OPENBARING,

ziende op de dingen *welke zijn*, of de toenmalige staat der kerk.

Zeven brieven. Zeven brieven aan de zeven voorname gemeenten in Azië, beschrijvende derzelver tegenwoordige staat, met waarschuwingen en vermaningen daarop passende.

TWEEDE DEEL DER OPENBARING;

slaande op de dingen, *welke hierna geschieden zullen*; óf de staat der kerk in toekomstige tijden, na de tijd van het gezicht, met waarschuwingen en vermaningen daarbij behorende.

Toneel van de gezichten. De troon van God, de kerkenraad omhoog, en hemelse kerk, vertonende Gods macht, majesteit, gezag, voorzienigheid, en zekere uitkomst van al Zijn voornemens.

Een verzegeld boek vervattende een Openbaring van de staat der kerk in later tijden, gegeven aan het Lam om te openen, of aan Jezus Christus, om te ontdekken door Johannes ten nutte van de kerk.

Koor, van engelen en heiligen; of de gehele hemelse kerk, zingende een Psalm tot lof van het Lam.

De Openbaring begint met de opening van het verzegelde boek, 't welk de toekomstige staat der kerk beschrijft in zeven op elkaar volgende tijdkringen.

Kap. Jaar
na Chr.

I 95

II

III

IV

V

v. 8

VI

ZEVEN TIJDKRINGEN.

I. TIJDKRING

Eerste tijdkring, vertonende de staat der kerk, onder de heidense Romeinse keizers van omtrent het jaar 95 tot 323. De zegelen van het boek in orde geopend. 95
323

Zeven zegelen.

1. Het eerste zegel vertoont een wit paard, en die daarop zat was een kroon gegeven; en hij ging uit om te overwinnen, betekenende het koninkrijk van Christus, of de christelijke godsdienst, de tegenstand van Joden en heidenen te boven komende.

2. Het tweede zegel vertoont een rood paard, en degene die daar op zat, werd macht gegeven, de vrede te nemen van de aarde; betekenende het eerste aanmerkelijk oordeel over de vervolgers van het Christendom, in de vernieling der Joden onder keizers Trajaan en Hadriaan. 100
138

3. Het derde zegel vertoont een zwart paard, en die daar op zit had een weegschaal in zijn hand om het koorn te wegen, betekenende een grote schaarsheid van levensmiddelen nabijkomende aan hongersnood in de tijd van de keizer Antoninen. 138
193

4. Het vierde zegel vertoont een vaal paard, en die daar op zat, zijn naam was de dood, betekenende grote sterfte en pestilentie, waarmee het keizerrijk gestraft werd, in de regering van Maximin en Valeriaan. 193
270

5. Het vijfde zegel vertoont de zielen der martelaren onder de altaar, derzelver vergelding en verlossing in een korte tijd; betekenende de strenge vervolging onder de regering van Diocletiaan, met een aanmoediging tot standvastigheid, passende op zulke tijden van zwarigheid. 270

6. Het zesde zegel vertoont aardbevingen, verduistering van de zon, het vallen der sterren van de hemel; betekenende grote beroeringen in het keizerrijk, van Maximiaan af tot Constantijn de Grote, die een einde maakt van de vervolging der Romeinse heidenen. 304
324

De tussentijd tussen de eerste en tweede tijdkring, vertoont een engel die 144. 000 verzegelt met het zegel van de levendige God; te kennen gevende dat grote menigte de afgodendienst van het keizerrijk zouden verlaten en de belijdenis van het christendom aannemen. VII

Koor van de hemelse kerk, God dankende voor Zijn zaligmaking. Een van de ouderlingen toont aan Johannes de gelukzaligheid van diegenen die getrouw en standvastig bleven bij de ware godsdienst, in de grote beproevingen van zo zware vervolging. v. 9

II. TIJDKRING

De tweede tijdkring ontdekt de staat der kerk en voorzienigheid, in de tijden welken op de regering van Constantijn volgden, gedurende de inval in het rijk door de noordse volkeren; de opkomst en eerste voortgang van de Mohammedaanse bedriegerij, tot aan de stuiting daarvan in het westerse keizerrijk, 't welk duurt omtrent van het jaar 337, tot 750.

Zeven engelen ontvangen zeven bazuinen om te bazuinen.

Zeven bazuinen.

1. De eerste bazuin vertoont hagel en vuur gemengd met bloed, op de aarde geworpen; betekenende grote stormen van oorlog, welken het keizerrijk zouden overkomen, en het bloed welk vergoten was onder de regering van het geslacht van Constantijn, en derzelver opvolgers, tot dat de zaken wederom vastgesteld waren onder Theodosius.

2. De tweede bazuin vertoont een berg van vuur brandende in de zee geworpen, waardoor dezelve bloed werd betekenende de inval in Italië door de noordse volkeren en het innemen van de stad Rome door Alarik.

3. De derde bazuin vertoont een brandende ster vallende op de rivieren welke bitter werden; betekenende de overweldigingen in Italië welke een einde maakten van het Roomse gebied, en een koninkrijk der Goten vestigden in Italië.

4. De vierde bazuin vertoont een derde deel der zon en maan verduisterd; betekenende de oorlogen in Italië tussen de legerhoofden van Justiniaan en de Goten, waardoor het Exarchaat van Ravenna werd opgericht en alle nog overige macht en gezag van Rome ten enenmale werd onderdrukt.

5. De vijfde bazuin vertoont de put des afgronds geopend en sprinkhanen daaruit voortkomende; betekenende de opkomst en voortgang van de Mahometaanse (Mohammedaanse) godsdienst en gebied, en de grooten voortgang van beiden, tot dat er een stuiting kwame door een geschil over de opvolging.

6. De zesde bazuin vertoont vier engelen ontbonden, die gebonden waren geweest aan de grote rivier de Eufraat, betekenende de hereniging van de verdeelde macht der Saracenen, de inval in Europa door dezelve, en de bedreiging van de overheersing daarvan, tot dat zij verslagen werden door Karel Martel.

VIII 337
750

337
379

379
412

412
493

493
568

IX 568
675

675
750

III. TIJDKRING.

De derde tijdkring van de fiolen ontdekt de staat der kerk en der voorzienigheid, in de tijden van het laatste hoofd van de Roomse heerschappij, vertoond door het beest; gedurende 1260 jaren tot de gehele omkering daarvan, van omtrent het jaar 756 tot omtrent 2016.		756 2016
Een engel of bode brengt een boekje, het overschot van het verzegelde boek, welk door het lam geopend was, en geeft het aan Johannes om het op te eten; betekende een verdere openbaring van hetgeen in orde van tijd volgen zou, tot aan het einde van de wereld.	X	
<i>Drie algemene beschrijvingen van dit tijdperk:</i>		
1. De eerste algemene beschrijving vertoont de meeting van de tempel; het geven van een gedeelte daarvan aan de Heidenen; de twee getuigen profeteren met zakken bekleed 1260 dagen, betekende de bedorven staat der kerk en de standvastigheid van sommige getuigen aan de waarheid, schoon onder harde verdrukkingen onder dit gehele bevang van tijd.	XI	
2. De tweede algemene beschrijving vertoont een vrouw genoodzaakt in de woestijn te vluchten, veiligheidshalve; en daar beschermd 1260 dagen; betekende de vervolging en bewaring van de kerk gedurende dezelfde tijd.	XII	
3. De derde algemene beschrijving vertoont een zeldzaam beest, opkomende uit de zee, met zeven hoofden, tien hoornen, zo vele kronen, en namen van Godsclastering, 't welk bestaan zou twee en veertig maanden, betekende die nieuwe Roomse macht, welke haar gezag zou gebruiken, om de afgodische dienst voort te zetten, en te vervolgen allen die zich daaraan niet wilden onderwerpen, en ondersteund zou worden door een andere macht, aan haar eigen wijze en gesteldheid gelijk, dezelfde gehele tijdkring.	XIII	
Een koor van de hemelse kerk roemt in een lofzang de gelukzalige staat dergenen, die getrouw en standvastig blijven.	XIV	
Een bode, een engel komt neer van de hemel om te verklaren de gewisse en strenge straf van de vijanden der waarheid en van de zuivere godsdienst in dezen tijdkring.		
Zeven engelen ontvangen zeven flessen vol van Gods toorn; te kennen gevende dat de vijanden van de waarheid en de zuivere godsdienst in dit verloop van tijd strengelijk gestraft, onder het verloop daarvan, en op het einde, ten eenemale vernield zouden worden.	XV	
De godspraak geeft bevel aan de zeven engelen om hun fiolen of flessen uit te gieten.	XVI	

Zeven fiolen.

1. De eerste fiool uitgegoten op de aarde; een kwaad en boos gezweer aan de mensen die aanbidders waren van het beest, betekenende de grote bewegingen door het gehele rijk, onder het geslacht van Karel de Grote, waardoor dat geslacht wordt uitgerooid, en door welke het rijk en de kroon van Frankrijk overgebracht wordt in andere geslachten.	830 988
2. De tweede fiool uitgegoten in de zee, welke werd als het bloed van een dode, betekenende de grote bloedstorting van de heilige oorlog (Kruistochten) om Jeruzalem te heroveren van de Saracenen.	1040 1190
3. De derde fiool uitgegoten in de rivieren en in de fonteinen der wateren, welke bloed werden betekenende de bloedige burgerlijke oorlogen tussen de Guelphen en Gibellinen, de pauselijke en keizerlijke factiën, wanneer de Pausen uit Italië naar Frankrijk werden gedreven.	1200 1371
4. De vierde fiool uitgegoten op de zon, welke macht gegeven wordt om de mensen te verhitten door vuur; betekenende de langdurige oorlogen in Italië, Duitsland, Frankrijk en Spanje, veroorzaakt door een langdurende verdeeldheid in het pausschap. De Turken nemen Konstantinopel in en maken een einde van het oosterse keizerrijk. Pestziekten veroorzaakt door onmatige hitte.	1378 1530
5. De vijfde fiool uitgegoten op de troon van het beest; betekenende de herstelling en de bevestiging daarvan door de voornaamste staten van Europa, niet tegenstaande alle tegenstand van de Paus, en in tegenkanting tegen het pauselijk gezag.	1560 1650
6. De zesde fiool uitgegoten op de rivier de Eufraat, baant de weg voor de koningen van het oosten. Dit schijnt in de orde van de profetieën, nog toekomstende te wezen; maar kan insgelijks betekenen, zekere inval in de pauselijke heerschappijen, van de oosterse of Adriatische grensscheiding.	1670 1850
7. De zevende fiool uitgegoten in de lucht, de zetel van het gebied van de satan, beschrijft de uiterste ondergang van dit vervolgend afgodisch Roomse gebied, of geestelijk Babylon, aan het einde van deze tijdkring.	1850 2016
Een bode, een engelverklaarder legt volkomener uit het karakter van deze afgodische vervolgende macht, welke de kerk zou bederven en de gelovigen vervolgen, gedurende dit verloop van tijd.	XVII
Een ander engel van de hemel afgezonden, om de uiterste en laatste verwoesting van dit geestelijk Babylon, als een straf over haar afgodische verdorvenheden en vervolging, te bevestigen.	XVIII
Een koor van de hemelse kerk, zingende de lof van God vanwege Zijn rechtvaardige oordelen.	XIX
Een gezicht van Christus, leidende een hemels heirleger, geeft nadrukkelijk te kennen de zekere vervulling van deze profetie.	

IV. TIJDKRING.

Een engel van de hemel gezonden, om de satan op te sluiten in de put des afgronds, als in een veilige gevangenis, duizend jaar, gedurende welke tijd de kerk zal zijn in een zeer gelukkigen staat van zuiverheid, vrede en voorspoed.

XX

V. TIJDKRING.

Als de duizend jaren van de voorspoedige staat der kerk geëindigd zullen zijn, zal de satan wederom een korte tijd losgelaten worden, daar zal een nieuwe poging geschieden, om de verdorvenheden der kerk te doen herleven, zowel als een geest van vervolging, welke eindigen zal in de uiterste vernieling van de macht des satans en van al de vijanden van zuivere en ware godsdienst.

v. 7

VI. TIJDKRING.

De algemene opstanding en het laatste oordeel; het eeuwigdurend verderf der goddelozen.

v. 11

VII. TIJDKRING.

De zevende tijdkring besluit de gehele profetie, met het gezicht van nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, vertonende door krachtige verbeeldingen de uitgebreidheid, veiligheid, overvloed en grootheid van het hemelse Jeruzalem; betekenende de volmaakte gelukzaligheid van de hemelse staat.

XXI

Dus eindigen de profetieën van deze Openbaring in een eeuwigdurende SABBAT: *de zekere vergelding van allen die getrouw en standvastig bevonden zullen worden in de waren godsdienst van Jezus Christus.*

XXII

Het slot bevestigt de waarheid en zekerheid van deze profetieën, waarschuwt tegen de verderving van dezelve, vermaant om te hopen op de vervulling daarvan; een nuttige geest en gesteldheid om vrome mensen vertroosting te verschaffen onder al hun verdrukkingen, en hen te bewaren voor de verdorvenheden van godsdienst, hoe zeer ze ook ten enige tijde de overhand mochten hebben; welke is:

v. 6

De nuttige zedeles en voorname lering van al deze profetieën.